

Schoolondersteuningsprofiel SWV Deventer VO en VSO

Vastgesteld december 2016

Van toepassing op schooljaar 2019-2020 e.v. totdat er een nieuwe versie verschijnt.

De Boerhaave

Herman Boerhaavelaan 1

7415 ES Deventer

0570-504640

Onderbouw havo, atheneum en gymnasium

Directeur: Menny Vellener

Portefeuillehouder MT: Paul van Gurp

Ondersteuningscoördinator: Irene Everts

Orthopedagoog: Wilma Janssen / Maika Hak

Vooraf

Dit ondersteuningsprofiel is gebaseerd op het landelijk vastgestelde referentiekader voor passend onderwijs en kent drie onderdelen:

- Basisondersteuning
- Arrangementen
- Ambitie van de school

Basisondersteuning

In dit deel wordt aangegeven welke ondersteuning de school biedt in het kader van haar reguliere onderwijsaanbod. Binnen het samenwerkingsverband hebben de scholen afspraken gemaakt over het minimale niveau van de basisondersteuning geldend voor alle scholen van het samenwerkingsverband. U kunt de beschrijving daarvan vinden op de site van het samenwerkingsverband. In dit schoolondersteuningsprofiel wordt in beknopte vorm aangegeven hoe deze school daar nader invulling aan heeft gegeven.

Arrangementen

Voor een aantal leerlingen is het onderwijs, ondanks de basisondersteuning, onvoldoende passend. Van overheidswege ontvangt het samenwerkingsverband middelen om scholen in staat te stellen aanvullende ondersteuning te bieden. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen lichte ondersteuning en zware ondersteuning. De lichte ondersteuning wordt gegeven op de reguliere scholen en op de school voor praktijkonderwijs. Voor de zware ondersteuning zijn leerlingen in veel gevallen aangewezen op het speciaal onderwijs.

In dit schoolondersteuningsprofiel staan de vormen van lichte ondersteuning die de school biedt beschreven in de vorm van arrangementen.

Ambitie van de school

De scholen van het samenwerkingsverband streven naar een optimalisering van hun onderwijs- en ondersteuningsaanbod. In dit deel geeft de school aan welke hun ambitie is ten aanzien van het optimaliseren van het ondersteuningsaanbod.

1. Basisondersteuning

1. Preventieve en lichte curatieve functies	Op orde	In ontwikkeling	Niet op orde
1.1 Een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie (conform de protocollen).	X	*	
<p>Toelichting:</p> <p>Voor elke leerling met dyslexie zijn er passende faciliteiten: 20 % extra toets-tijd, apart zitten in toets periodes, toetsen maken op de computer en gebruik maken van Sprint. Indien nodig wordt met ouders en leerling een aanpak op maat opgesteld.</p> <p>Er is geen dyscalculieprotocol. Indien nodig wordt met ouders en leerling een aanpak op maat opgesteld.</p>			
1.2 Preventieve of licht curatieve ondersteuning voor leerlingen die op enigerlei wijze achterstand dreigen op te lopen of hebben opgelopen op het aan hen aangeboden onderwijsprogramma	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Een huiswerkklas: minimaal twee middagen per week huiswerk maken onder begeleiding tegen een kleine bijdrage van ouders.</p> <p>Bijspijkerprogramma's m.b.t. taal (begrijpend lezen en woordenschat) en rekenvaardigheden (breuken, procenten, rekenregels en metriek stelsel).</p> <p>Mentoren besteden aandacht aan algemene studievoordigheden. Vakdocenten besteden aandacht aan vakgerelateerde studievoordigheden.</p> <p>Leerlingen kunnen individueel of in groepsverband ondersteuning studievoordigheden krijgen (mn planning en organisatie).</p> <p>Leerlingen kunnen individueel of in groepsverband een training krijgen in executieve functies.</p>			
1.3 Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen die binnen een bepaalde leerlijn voor een of meerdere vakgebieden bovengemiddelde begaafd zijn.		X	
<p>Toelichting:</p> <p>Van docenten wordt verwacht dat ze kunnen differentiëren op drie niveaus. Bij deze differentiatie wordt steeds meer gebruik gemaakt van ICT-middelen. Daartoe is een scholingstraject ingezet: Individuele scholing / sectiescholing / LeerKracht</p>			
1.4 Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen die meer begaafd zijn.	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Ecolyceum voor VWO-plus.</p>			

<p>1.5 Fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben.</p>	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Er is sprake van rolstoelvriendelijke leerlingeningang, lift en invalidentoilet. Het gebouw is rolstoelvriendelijk.</p>			
<p>1.6 (Ortho-)pedagogische en/of (ortho-)didactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen.</p>	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Een veilig schoolklimaat wordt bevorderd door: Het mentoraat, klas-activiteiten (w.o. introductie nieuwe leerlingen) / schoolfeesten, actieve surveillance tijdens de pauzes, aanpak pesten, aandacht voor thema's die bij leerlingen spelen (bv social media). Waarbij de brugklas een speciaal mentoraatprogramma heeft gericht op groepsdynamica, veiligheid en reflectie.</p> <p>Leerlingen die even niet zo goed in hun vel zitten kunnen inden wenselijk met een leerlingbegeleider in gesprek gaan. Daarbij is een aanbod voor individuele ondersteuning met een mogelijk intern / extern vervolgtraject.</p> <p>Voor leerlingen die gebaat zijn bij een specifieke training bieden wij:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rots en water -faalangstreductietraining -klasse(n)spel (voor klassen) <p>Protocol veilige school is opgesteld.</p>			
<p>1.7 Een protocol voor medische handelingen.</p>			X
<p>Toelichting:</p> <p>-Individuele protocollen zijn bekend bij de betrokken medewerkers.</p>			
<p>1.8 De curatieve zorg en ondersteuning die de school samen met ketenpartners kan bieden.</p>	X		
<p>Toelichting:</p> <p>De Boerhaave heeft een netwerk van externe partners waar leerlingen en ouders naar toe kunnen worden verwezen, indien de begeleiding op school ontoereikend is. Het zijn organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg, dyslexiebegeleiding, psychologische begeleiden en onderzoek, studiebegeleiding etc.</p>			

2. Ondersteuningsstructuur	Op orde	In ontwikkeling	Niet op orde
2.1 Organogram van de ondersteuningsstructuur		X	
<p>Toelichting:</p> <p>De ondersteuningsstructuur is beschreven in het zorgplan. Een organogram ontbreekt nog.</p>			
<p>De ondersteuningsstructuur voorziet in:</p>			
2.2 Afstemming met ouders	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Ouders worden geïnformeerd indien er bijzonderheden zijn (o.a. dyslexie, verzuim, sociaal emotionele problematiek). Een ZAT-melding gebeurt alleen met toestemming van de ouders. Het handelingsplan (OPP) dat wordt opgesteld voor de leerling met extra ondersteuningsbehoefte, wordt besproken met de ouders en periodiek geëvalueerd.</p>			
2.3 Zorgvuldige toelating	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Teamleider, zorgcoördinator en orthopedagoog screenen de gegevens die de basisscholen aanleveren. Het gaat om: dyslexie, leerachterstanden, ondersteuningsbehoeften, alle andere relevante zorgaspecten.</p> <p>We bezoeken alle basisscholen voor een Warme Overdacht.</p> <p>Op basis van de screening en de warme overdracht wordt per klas een overzicht gemaakt van alle relevante zaken.</p>			
2.4 Een ingericht mentoraat	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Elke klas heeft een mentor. De mentor is de spil wat betreft het vroegtijdig signaleren van problemen bij leerlingen. De mentor houdt zicht op welbevinden en prestaties en is eerste aanspreekpunt voor ouders.</p>			
2.5 Georganiseerde vorm van leerlingbespreking	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Na zes weken in het schooljaar worden leerlingbesprekingen georganiseerd. Cijfers staan niet op de agenda, het gaat om het welbevinden van de leerling.</p> <p>Er zijn drie rapportvergaderingen waar ondersteuningsbehoeften worden vastgesteld en interventies afgesproken.</p>			

<p>Naast deze formele vergaderingen worden tijdens teambesprekingen leerlingen ter bespreking ingebracht.</p> <p>Ook bespreken mentoren op regelmatige basis met de teamleider alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Afspraken worden vastgelegd en gemonitord.</p>			
2.6 Een zorgcoördinator / intern begeleider	X		
<p>Toelichting: Ondersteuningscoördinator aangesteld</p>			
2.7 Een Zorg Advies Team of Commissie van Begeleiding (ZAT)	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Ondersteuningscoördinator, orthopedagoog, teamleider en de medewerkers van het expertisepunt overleggen driewekelijks om alle zorgleerlingen te bespreken: de voortgang/evaluatie van de begeleidingstrajecten die zijn uitgezet.</p> <p>Wanneer er aanleiding toe is organiseren we, al dan niet in samenwerking met het samenwerkingsverband VO Deventer, een MDO om vanuit verschillende disciplines en met verschillende begeleiders en instanties een leerling te bespreken.</p>			
2.8 Een vertrouwenspersoon	X		
<p>Toelichting: Is aangesteld</p>			
2.9 Warme overdracht	X		
<p>Toelichting:</p> <p>Voorafgaand aan de zomervakantie worden basisscholen bezocht om de leerlingen te bespreken, met name toegespitst op sociaal-emotionele aspecten.</p> <p>Bij start van leerjaar 2 wisselen de mentoren de zorggerelateerde gegevens uit over de leerlingen (mondeling en schriftelijk). Mentoren van klas 2 blijven mentor in klas 3.</p> <p>Na leerjaar 3 vertrekken de leerlingen naar Het Vlier. Er wordt een warme overdracht tussen mentoren georganiseerd.</p> <p>Voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte vindt bij (tussentijdse) overstap naar een andere school een warme overdracht plaats met de ontvangende school.</p>			
2.10 Interne communicatie rond aanvullende en/of extra ondersteuning en/of specifieke bijzonderheden	X		
<p>Toelichting:</p> <p>De mentor, teamleider, ondersteuningscoördinator, medewerkers EP en orthopedagoog zorgen voor vastlegging in het leerlingvolgsysteem. Wijzigingen of actuele zaken worden met de docenten gecommuniceerd.</p>			

Verlagen van leerlingbesprekingen, rapportvergaderingen, ZAT overleggen en MDO's worden met de docenten gecommuniceerd.			
2.11 De mogelijkheid een orthopedagoog / schoolpsycholoog te betrekken	X		
Toelichting: Orthopedagoog in dienst.			

3. Planmatige aanpak	Op orde	In ontwikkeling	Niet op orde
De school beschikt over:			
3.1 Een omschreven signaleringssysteem. Met: <ul style="list-style-type: none"> • vaste momenten waarop onderzoek plaatsvindt naar cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling aan de hand van signaleringsinstrumenten tijdens eerste en tweede jaar. • een vastgestelde procedure als problemen worden gesignaleerd. • verzuimbeleid 	X		
Toelichting: In het zorgplan staan de vaste momenten beschreven: -dyslexiescreening (obv warme overdracht) -intelligentieonderzoek (na rapportvergadering) -toetsen taal, rekenen, engels (in meerdere leerjaren) In het zorgplan staat de procedure beschreven bij signalering van problemen. Er zijn verzuimprocedures vastgelegd.			
3.2 Een omschreven leerlingvolgsysteem waarbij van iedere leerling een dossier wordt bijgehouden waarin opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> • de cognitieve, motorische en creatieve ontwikkeling • de resultaten van aanvullende testen, toetsen en observaties • informatie m.b.t. de sociaal-emotionele ontwikkeling 	X		
Toelichting: -Leerlingvolgsysteem = SOM			

3.3 Een procedure voor het opstellen en bewaken van handelingsplannen / individuele ontwikkelingsplannen voor leerlingen die binnen de basisondersteuning aanvullende ondersteuning behoeven	X		
Toelichting: Middels een aanvraagformulier leerlingenzorg wordt een leerling aangemeld bij de ondersteuningscoördinator, welke de aanvullende ondersteuning bij de betreffende medewerkers in gang zet en een handelingsplan opent voor de individuele leerling in SOM.			
3.4 Een vorm van leerlingbespreking die gericht is op de onderlinge ondersteuning van het team t.a.v. de zorg waaronder: <ul style="list-style-type: none"> • overleg over studievorderingen, gesignaleerde problemen, functioneren van jaargroepen. • Intervisie gericht op het vergroten van deskundigheid 	X		
Toelichting: Formele leerlingbesprekingen en rapportvergaderingen Tijdens teambijeenkomsten worden leerlingen ingebracht en actie-gericht besproken.			
3.5 Een informatieprotocol dat vastlegt op welke wijze de contacten met ouders \ verzorgers en instanties verlopen indien zich problemen voordoen.		X	
Toelichting: Geen apart informatieprotocol aanwezig.			

4. Een overeengekomen kwaliteitsniveau	Op orde	In ontwikkeling	Niet op orde
4.1 De school voldoet aan de kwaliteitseisen conform het waarderingskader van de inspectie. Voor de school geldt tenminste het kwaliteitsniveau basistoezicht.	X		
Toelichting: Huidige status: Basis			
4.2 De school heeft een zorgplan / zorgparagraaf	X		
Toelichting:			
4.3 De school gaat systematisch na in hoeverre haar inspanningen aangaande het zorgaanbod rendeert.		X	

Toelichting: Digitale enquêtes zijn gemaakt en kunnen gestuurd worden naar ouders en leerling.			

2 Arrangementen

2.1 Expertisepunt

Inhoudelijke interventies

Doelgroep

Leerlingen die problemen hebben van gedragsmatige, sociaal-emotionele, psychische of medische aard. Het betreft problemen die dusdanig zijn dat ze de schoolontwikkeling belemmeren en die niet binnen de reguliere setting in de klas en de mentorgroep in voldoende mate opgevangen kunnen worden.

Interventies

De ondersteuning wordt naar behoefte ingevuld. De ondersteuning kan zich richten op zowel de leerling als de mentor / docenten. De interventies kunnen uiteenlopende vormen aan nemen. Onderstaand een globaal overzicht.

Leerling zit primair in de reguliere setting.

Interventies gericht op de leerling

- Opvang aan het begin van de dag;
- Begeleidingsgesprekken gericht op het duiden van interacties; hulp bieden bij samenwerken, mediation naar docenten, ondersteunen bij leren omgaan met problematiek, mogelijkheden en versterken zelfinzicht
- Mogelijkheid bieden tot afzondering;
- Opvang tijdens pauzes en/of vrije lesuren;
- Begeleiding bij planning, agendabeheer, leerstrategieën; planning (voor toetsweek)
- Extra didactische ondersteuning bij de schoolvakken;

Interventies gericht op de docent

- (video) observaties van interacties in de klas en advisering van de docent mbt handelen;
- collegiale consultatie;
- Bieden van handreikingen t.a.v. klassenmanagement;
- Aanwezigheid bij leerlingbesprekingen.

Proces en structuur

Aanwezige deskundigheid binnen het EP-team

Binnen het team is ervaring aanwezig w.b. het voortgezet speciaal onderwijs (cluster4) en geschoold door de Geef me de vijf- academie.

Aandacht en tijd die het team kan vrijmaken voor een leerling

Er is 1.6 fte ten behoeve van ±50 leerlingen die bij het Expertisepunt zijn aangemeld. De formatie wordt door drie medewerkers ingevuld.

Protocollen, aanpakken, programma's, methodieken en materialen die de school heeft

In het licht van een opgesteld ontwikkelingsperspectiefplan wordt de ontwikkeling van de leerling gevolgd. Naar behoefte wordt de ondersteuning ingevuld. Bij het volgen van de ontwikkeling wordt altijd de context meegenomen. De ontwikkelingsgeschiedenis thuis en op school wordt in beeld gebracht. Er wordt gekeken naar de interactie van de leerling met volwassenen en met medeleerlingen. Uitgangspunt is de handelingsgerichte diagnostiek.

Inrichting ruimtelijk omgeving

Er is permanent een aparte ruimte op school beschikbaar waar altijd een begeleider beschikbaar is.

Samenwerkingsrelaties met ouders en onderwijs- en ketenpartners.

Bij het opstellen van het ontwikkelingsperspectief en de nadere uitwerking daarvan in een plan worden de ouders betrokken. De uitvoering van het plan wordt periodiek met de ouders geëvalueerd.

2.2 Individuele begeleiding van leerlingen met fysieke beperkingen (visueel, auditief, motorisch)

Inhoudelijke interventies

Doelgroep

- Leerlingen met een visuele beperking (blind / slechtziend).
- Leerlingen met auditieve beperking (doof / slechthorend).
- Leerlingen met ernstige spraak- / taal moeilijkheden
- Leerlingen met een lichamelijke beperking, of langdurig zieke leerlingen of leerlingen met epilepsie

Interventies

Individuele ondersteuning gericht bij het leren omgaan met belemmeringen voortkomend uit de fysieke beperking opdat het geboden onderwijs succesvol gevolgd kan worden. (Op basis van een OPP)

Proces en structuur

Aanwezige deskundigheid binnen het team

Geen specifieke deskundigheid aanwezig.

Aandacht en tijd die het team kan vrijmaken voor een leerling

Indien een leerling door zijn fysieke beperking belemmerd wordt in het succesvol volgen van het onderwijs, wordt de leerling opgenomen in het EP en op basis van een OPP begeleid.

Protocollen, aanpakken, programma's, methodieken en materialen die de school heeft

Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Inrichting ruimtelijk omgeving

Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Samenwerkingsrelaties met ouders en onderwijs- en ketenpartners.

Indien nodig wordt er een OPP opgesteld in overleg met de ouders. Indien nodig wordt er ambulante begeleiding ingezet.

3 Ambitie

De Boerhaave kent een uitstekend functionerend Expertisepunt waarin leerlingen die problemen hebben van gedragsmatige, sociaal-emotionele, psychische of medische aard terecht kunnen onder schooltijd. Het betreft problemen die dusdanig zijn dat ze de schoolontwikkeling belemmeren en die niet binnen de reguliere setting in de klas en de mentorgroep in voldoende mate opgevangen kunnen worden. De komende jaren is het streven om binnen het Expertisepunt meer handelingsgericht te gaan werken. Dit willen we doen door samen met de betrokken leerling, ouders, hulpverlening en school een plan op te stellen (OPP) met daarin duidelijk vastgestelde doelen. Het plan moet ook duidelijk omschrijven wanneer de begeleiding vanuit het Expertisepunt beëindigd kan worden. Om deze handelingsplannen te optimaliseren is het belangrijk goede contacten te hebben en te onderhouden met de externe hulpverlenende instanties. De ambitie is om zo een goede, intensieve samenwerking met deze instanties te bewerkstelligen.

Onze ambitie is ook om de medewerkers van het Expertisepunt meer in te zetten als de deskundigen in de school. Om zo mentoren en docenten beter te ondersteunen in de klassensituatie, b.v. door meer te observeren wat er in de les gebeurt met bepaalde leerlingen, in de interactie tussen leerlingen onderling, en tussen leerling en docent. Van daaruit kunnen er gericht handlingsadviezen geboden worden aan zowel de docent als de leerling.

Tevens is ons streven om het aantal leerlingen dat gebruik maakt van de begeleiding in het Expertisepunt, de komende jaren zodanig te verminderen, dat we de toegezegde begeleiding ook daadwerkelijk kunnen bieden.

Bijlage

DE BASISONDERSTEUNING

In het Samenwerkingsverband vo Deventer wordt verstaan onder basisondersteuning:

1. geheel van preventieve en licht curatieve **interventies**
2. die binnen de ondersteunings**structuur** van de school – eventueel samen met ketenpartners –
3. **planmatig**
4. en op een overeengekomen **kwaliteitsniveau** worden uitgevoerd.

Hiermee wordt aangesloten bij het referentiekader Passend onderwijs ⁱ

Onder preventie verstaan we de basisondersteuning voor alle leerlingen die er op is gericht om tijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedproblemen te signaleren. Vroegtijdige signalering vereist de aanwezigheid van diagnostische expertise en kan al dan niet in samenwerking met ketenpartners worden georganiseerd. Ook de zorg voor een veilig schoolklimaat (zowel voor leerlingen als medewerkers) maakt deel uit van de basisondersteuning. In de beschrijving van basisondersteuning worden ten minste afspraken vastgelegd over licht curatieve interventies. Deze interventies zijn structureel beschikbaar voor en/of binnen de school en moeten de continuïteit in de schoolloopbaan van een leerling ondersteunen. Voor alle genoemde interventies geldt dat een diagnose behulpzaam is voor het inzetten van handelingsgerichte aanpak, maar niet dat op basis van een diagnose een indicatie wordt afgegeven die recht geeft op extra financiering.

In het navolgende worden de vier aspecten van de basisondersteuning nader omschreven. Bij elk onderdeel staat een algemene omschrijving. Daarna volgt een indicator. Indien een school de basisondersteuning op orde heeft, wordt gerealiseerd wat er bij de indicatoren wordt aangegeven.

In de bijlage staan suggesties voor uitwisseling en aandachtspunten bij een aantal van de onderdelen.

1. Preventieve en lichte curatieve interventies

Preventieve en licht curatieve interventies zijn structureel beschikbaar voor en/of binnen de school en garanderen de continuïteit in de schoolloopbaan voor alle leerlingen.

1.1 Een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie (conform de protocollen).

Alle scholen baseren hun beleid op een dyslexieprotocol en een dyscalculieprotocol en respecteren daarmee hetgeen wettelijk is bepaald. Dat betekent in ieder geval dat voor leerlingen met een officiële dyslexieverklaring of dyscalculieverklaring de wettelijke toegestane faciliteiten gelden.

Indicator: De school is in staat leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie in voldoende mate te ondersteunen. Leerlingen komen in voldoende mate toe aan het verwerken van de leerstof.

1.2 Preventieve of licht curatieve ondersteuning voor leerlingen die op enigerlei wijze achterstand dreigen op te lopen of hebben opgelopen op het aan hen aangeboden onderwijsprogramma

Het betreft hier achterstanden bij taal en/of rekenen voor zover dit al niet aan de orde is geweest in het kader van het dyslexie- en dyscalculie beleid. Verder betreft het achterstand bij alle andere aangeboden vakken die meetellen bij de overgang en/of het examen.

De ondersteuning kan de vorm aannemen van rt-lessen aan groepen of individuele leerlingen al dan niet op basis van een handelingsplan. Ook kan er sprake zijn van geïntegreerde rt binnen de regulier lessen. Ook huiswerkbegeleiding en aandacht voor studievoordigheden kan een geschikte vorm van ondersteuning zijn.

Indicator: De school is in voldoende mate in staat voor de betreffende doelgroep adequate ondersteuning te bieden. Leerlingen komen in voldoende mate toe aan het verwerken van de leerstof.

1.3 Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen die binnen een bepaalde leerlijn voor een of meerdere vakgebieden bovengemiddelde begaafd zijn.

Voor leerlingen die een bepaalde leerlijn volgen maar daarbinnen voor een of meerdere vakgebieden meer in hun mars blijken te hebben, is er de mogelijkheid op een hoger niveau het betreffende onderwijs te volgen.

Indicator: De school is in staat voor leerlingen uit de betreffende doelgroep voldoende uitdaging te bieden ter stimulering van hun ontwikkeling.

1.4 Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen die meer begaafd zijn

Voor leerlingen die meer begaafd zijn is er de mogelijkheid aanvullende programma's te volgen, projecten uit te werken en/of in sneller tempo door een programma heen te werken. Dat kan op individuele basis of in zogenaamde plusklassen.

Indicator: De school is in staat voor leerlingen uit de betreffende doelgroep voldoende uitdaging te bieden ter stimulering van hun ontwikkeling.

1.5 Fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben

Voor leerlingen in een rolstoel moet een gebouw fysiek toegankelijk zijn. Maar het is ook prettig dat studenten die slecht zien of slecht horen gebruik kunnen maken van faciliteiten. Daarnaast kun je gebouwen zo inrichten dat studenten met psychische beperkingen, autisme of ADHD minder gauw verdwalen en zich prettig voelen op hun onderwijsinstelling.

Indicator: De inrichting van de school en de beschikbaarheid van hulpmiddelen is dusdanig dat leerlingen uit de betreffende doelgroep in staat gesteld worden het reguliere onderwijsprogramma zoveel als mogelijk te volgen.

1.6 (Ortho-)pedagogische en/of (ortho-)didactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedrags-/ sociaal-emotionele problemen

Scholen geven aandacht aan problemen die zich voor kunnen doen in de sociaal-emotionele ontwikkeling en sociaal hinderlijk gedrag. Thema's hierbij zijn pesten, faalangst, sociale vaardigheden en/of problematieken in de sociale omgeving van de leerling zoals omgaan met echtscheiding, rouw en verdriet.

In mentorlessen worden problematieken bespreekbaar gemaakt. Buiten het verband van de mentorklas wordt ondersteuning geboden op individueel niveau in de vorm van begeleidingsgesprekken en/of in groepsverband trainingen aangeboden op boven klassikaal niveau, zoals een sova-training of een faalangstreductietraining.

Indicator: De school is in staat een voldoende veilig klimaat voor leerlingen te scheppen en tevens voldoende ondersteuning te bieden in geval van lichte gedrag's- en/of sociaal-emotionele problematiek, opdat de ontwikkeling van de betreffende leerling zo min mogelijk wordt belast.

1.7 Een protocol voor medische handelingen

Binnen de school is in voldoende mate geregeld wie welke verantwoordelijkheden en taken heeft aangaande medisch handelen.

Indicator: De school is in staat leerlingen adequate en verantwoord op te vangen in geval medisch handelen noodzakelijk is.

1.8 De curatieve zorg en ondersteuning die de school samen met ketenpartners kan bieden.

Het gaat hier om de zorg en ondersteuning die onder de basisondersteuning vallen. Bijvoorbeeld een training voor leerlingen die door een externe instantie wordt aangeboden zonder dat daarvoor een beroep wordt gedaan op de middelen van het samenwerkingsverband.

Indicator: De school maakt waar mogelijk gebruik van beschikbare curatieve zorg en ondersteuning die door ketenpartners wordt aangeboden zonder dat daarvoor een beroep gedaan hoeft te worden op de middelen van het samenwerkingsverband.

2. Ondersteuningsstructuur

Hier gaat het om de mate waarin zaken structureel zijn ingebed in de school.

2.1 Organogram van de ondersteuningsstructuur

De ondersteuningsstructuur is beschreven in een organogram met toelichting

Indicator: Een organogram is aanwezig en maakt, voor wie dat van belang is, voldoende inzichtelijk hoe de ondersteuningsstructuur is georganiseerd.

De ondersteuningsstructuur voorziet in:

2.2 Afstemming met ouders

De ouders blijven de eerst verantwoordelijke voor de opvoeding van het kind. Voor zover dat aan de orde is stelt de school hen in voldoende mate daartoe in staat. Daartoe worden ouders in voldoende mate geïnformeerd over de gang van zaken op school, de ontwikkeling van hun kind en de eventuele problemen die zich daarbij voordoen. Ze worden betrokken en hebben een stem in de wijze waarop hun kind door de school wordt ondersteund in gevallen waar dat wenselijk en noodzakelijk is. We denken hierbij aan zaken als te laat komen en verzuim, leervorderingen, sociaal gedrag, opzet en uitvoering van een eventueel handlingsplan en inschakelen externe personen en instanties (ZAT).

Indicator: Er zijn heldere afspraken gemaakt over de wijze waarop ouders geïnformeerd en betrokken worden en met hen wordt afgestemd, in het bijzonder waar het gaat om de ondersteuning van hun kind. Een en ander is vastgelegd in een document / protocol en betrokkenen zijn hiervan op de hoogte.

2.3 Zorgvuldige toelating

De scholen hanteren bij de toelating een procedure waardoor ze zich een beeld kunnen vormen van de leerlingen die gaan instromen. In veel gevallen betreft dat een analyse van de informatie afkomstig van de aanleverende scholen. Vaak ook worden de aanleverende scholen bezocht.

Indicator: Leerlingen stromen op het juiste niveau in. Vooraf heeft de school een adequaat beeld van de ondersteuningsbehoeften van de toegelaten leerlingen.

2.4. Een ingericht mentoraat

Standaard geven scholen aan dat de mentor het eerste aanspreekpunt is voor leerling, ouders en collega's. Daarmee wordt hem/haar een spilfunctie toegedicht. In eerste aanleg, zeker in het geval van basisondersteuning, vervult hij/zij ook de rol van casemanager / spreekbuis.

Daarnaast is de mentor in meer algemene zin verantwoordelijk voor het wel en wee binnen zijn mentorgroep en het groepsklimaat. In de mentorlessen komen zaken aan de orde op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling, studievaardigheden, agendabeheer, studieplanning e.d.

Indicator: De communicatie rond leerlingen is helder voor alle betrokkenen. Het pedagogisch klimaat van de school is stimulerend voor de ontwikkeling van haar leerlingen.

2.5 Georganiseerde vorm van leerlingbespreking

Leerlingbesprekingen kunnen op veel manieren vorm krijgen. De meest elementaire is de rapportbespreking, voor zover dat meer is dan enkel het uitwisselen van rapportcijfers. Van belang is dat op schoolniveau de ontwikkeling van leerlingen en de eventuele problemen die zich daarbij voordoen besproken wordt met betrokken teamleden. Een onderscheid kan gemaakt worden tussen een meer op signalering gerichte leerlingbespreking en een meer handelingsgerichte leerlingbespreking. In het eerste geval worden alle leerlingen van een bepaalde groep besproken. In het tweede geval de leerlingen die om de een of andere reden extra ondersteuning behoeven.

Verder zien we verschillen in frequentie en verschillen in participanten, zowel intern als extern.

Indicator: Op schoolniveau zijn alle leerlingen in beeld. In geval een leerling aanvullende of extra ondersteuning behoeft wordt met betrokken teamleden alle relevante informatie gedeeld en wordt zo optimaal mogelijk de binnen het team aanwezige expertise ingezet om de meest adequate ondersteuning vorm te geven.

2.6 Een zorgcoördinator / intern begeleider

Alle scholen hebben een zorgcoördinator of intern begeleider. Verschillen zijn er in taakstelling en uitvoering.

Indicator: De organisatie van de aanvullende ondersteuning binnen de basisondersteuning en de extra ondersteuning voldoet naar behoren.

2.7 Een Zorg Advies Team of Commissie van Begeleiding (ZAT)

Interne en externe deskundige vormen samen het ZAT. Het gaat daarbij om het bijeenbrengen van expertise om kwalitatief goed extra ondersteuning te kunnen bieden. Tevens gaat het om afstemming, in het bijzonder tussen school en externe partners, waarbij elk vanuit de eigen verantwoordelijkheid zich inzet voor de ondersteuning van de leerling en/of zijn directe omgeving, veelal het gezin waar de leerling uit afkomstig is. Het overleg tussen de interne en externe deskundigen kan per school verschillend worden ingevuld. Het kan daarbij gaan om regelmatige bijeenkomsten van het gehele ZAT of enkel de betrokken deskundigen en/of bilateraal overleg indien de situatie daarom vraagt.

Indicator: De ondersteuning die door de samenwerkende partners intern en extern wordt geboden, wordt door de samenwerking versterkt.

2.8 Een vertrouwenspersoon

De school heeft tenminste één vertrouwenspersoon voor de leerlingen, ouders en medewerkers.

Indicator: In geval van persoonlijk problemen met betrekking tot zaken als ongewenste omgangsvormen, integriteitsschending en/of organisatorische misstanden, kunnen betrokkenen (personeel, leerlingen en ouders) in alle vertrouwelijkheid, hun verhaal doen.

Het management is in algemene bewoordingen geïnformeerd over de mate van sociale veiligheid en openheid op school. Zowel voor zover dat betrekking heeft op het personeel, als de leerlingen en hun ouders.

2.9 Warme overdracht

Warme overdracht heeft betrekking op het persoonlijke contact tussen aanleverende en ontvangende school. In geval van de overgang van primair naar voortgezet onderwijs geschiedt dit doorgaans in de vorm van bezoek aan de basisschool.

Warme overdracht speelt ook bij tussentijdse in- en uitstroom en de overgang naar vervolgonderwijs c.q. arbeidsmarkt (praktijkonderwijs).

Ook is warme overdracht aan de orde bij de overgang van de ene klas (mentor) naar de andere.

Indicator: De school en de betrokken teamleden zijn in voldoende mate geïnformeerd over de ontwikkeling van de leerling, opdat daar met het onderwijs en de eventuele aanvullende/extra ondersteuning op aangesloten kan worden.

2.10 Interne communicatie rond aanvullende en/of extra ondersteuning en/of specifieke bijzonderheden aangaande individuele leerlingen

Voor zover er zaken zijn waar teamleden in de omgang met individuele leerlingen rekening mee te houden hebben zijn zij daarover op adequate wijze geïnformeerd. Dit betreft zowel docenten als onderwijsondersteunend personeel.

Indicator: De betrokken teamleden zijn in voldoende mate geïnformeerd over de ontwikkeling van de leerling, opdat daar met het onderwijs en de eventuele aanvullende/extra ondersteuning op aangesloten kan worden.

2.11 De mogelijkheid een orthopedagoog / schoolpsycholoog te betrekken

De school heeft een orthopedagoog / schoolpsycholoog in dienst of kan op andere wijze over deze expertise beschikken.

Indicator: De school kan beroep doen op de expertise van een orthopedagoog / schoolpsycholoog ten behoeve van de vormgeving van eventuele aanvullende / extra ondersteuning.

3. Planmatige aanpak

De school beschikt over:

3.1 Een omschreven signaleringssysteem.

Met:

- vaste momenten waarop onderzoek plaatsvindt naar cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling aan de hand van signaleringsinstrumenten tijdens eerste en tweede jaar.
- een vastgestelde procedure als problemen worden gesignaleerd.
- verzuimbeleid

Indicator: Problemen die zich voordoen in de ontwikkeling van leerlingen worden tijdig gesignaleerd. Aansluitend wordt passende actie ondernomen.

3.2 Een omschreven leerlingvolgsysteem waarbij van iedere leerling een dossier wordt bijgehouden waarin opgenomen:

- de cognitieve, motorische en creatieve ontwikkeling
- de resultaten van aanvullende testen, toetsen en observaties
- informatie m.b.t. de sociaal-emotionele ontwikkeling

Indicator: Relevante informatie over de ontwikkeling van leerlingen en hun achtergrond is toegankelijk voor betrokken teamleden en voldoende beveiligd opgeslagen conform de privacy voorschriften.

3.3 Een procedure voor het opstellen en bewaken van handelingsplannen / individuele ontwikkelingsplannen voor leerlingen die binnen de basisondersteuning aanvullende ondersteuning behoeven

Spreekt voor zich.

Indicator: Voor alle betrokkenen is het helder wanneer en op welke wijze een handelingsplan / individueel ontwikkelingsplan wordt opgesteld en hoe de voortgang daarbij bewaakt wordt.

3.4 Een vorm van leerlingbespreking die gericht is op de onderlinge ondersteuning van het team t.a.v. de zorg waaronder:

- overleg over studievorderingen, gesignaleerde problemen, functioneren van jaargroepen.
- Intervisie gericht op het vergroten van deskundigheid

Indicator: Teamleden kunnen hun deskundigheid bevorderen m.b.t. het bieden ondersteuning aan leerlingen door onderlinge uitwisseling van ervaringen en kennis en reflectie daarop.

3.5 Een informatieprotocol dat vastlegt op welke wijze de contacten met ouders \ verzorgers en instanties verlopen indien zich problemen voordoen.

Spreekt voor zich.

Indicator: Voor alle betrokkenen is het helder wanneer en op welke wijze bedoelde contacten dienen te verlopen.

4. Een overeengekomen kwaliteitsniveau

4.1 De school voldoet aan de kwaliteitseisen conform het waarderingskader van de inspectie. Voor de school geldt tenminste het kwaliteitsniveau basistoezicht.

Spreekt voor zich.

Indicator: Voor de school geldt tenminste kwaliteitsniveau het basistoezicht.

4.2 De school heeft een zorgplan / zorgparagraaf

Waarin is opgenomen een omschreven visie op de ontwikkeling van het zorgaanbod in de school waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan het bevorderen van deskundigheid en draagvlak voor het zorgbeleid van de school.

Indicator: De schoolontwikkeling m.b.t. aanvullende / extra ondersteuning voor leerlingen die daar behoefte aan hebben wordt planmatig opgepakt.

4.3 De school gaat systematisch na in hoeverre haar inspanningen aangaande het zorgaanbod rendeert.

Indicator: De school leert van opgedane ervaringen en baseert daarop de verdere ontwikkeling van het schoolbeleid.

